

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Čuhelové, Ph.D. a soudců Mgr. Ivy Krejčířové a JUDr. Michala Ryšky v právní věci žalobce **V. S.**, nar. XXXX, bytem XXXX, XXXX, XXXX, proti žalované **Z. P.**, nar. XXXX, bytem XXXX, XXXX, zastoupené Mgr. Ing. Josefem Cardou, advokátem se sídlem v Brně, Jakubské náměstí 109/1, o ochranu osobnosti, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 7. 4. 2016, č. j. 6 C 26/2015-48,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v I. výroku **potvrzuje**.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve III. výroku **mění** tak, že žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení ve výši 7.843,32 Kč k rukám jejího zástupce do tří dnů od právní moci rozsudku.

- III. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 2.800,- Kč k rukám jejího zástupce do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, aby žalovaná byla povinna odstranit kamenný pomník na místním pohřebišti pro Obec XXXX, okres Břeclav, hrobní místo č. XXXX, který vlastní na základě objednávky u zhotovitele s tím, že pomník nesmí být použit v jakékoli úpravě zpět pro celé pohřebiště Zaječí (I. výrok). V části, v níž žalobce požadoval po žalované zaplacení částky 1.000.000,- Kč, soud prvního stupně řízení zastavil (II. výrok). Současně rozhodl, že žalobce je na nákladech řízení povinen zaplatit žalované k rukám zástupce částku 26.250,- Kč (III. výrok).

Proti I. a III. výroku tohoto rozsudku podal žalobce odvolání. V něm soudu prvního stupně vytkl, že věc vyloučil k samostatnému řízení, neřešil postavení žalobce a žalované a pochybil, když dovedl, že nelze odstranit pomník z důvodu vazby na ostatky zesnulého. Žalobce proto navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením § 212 a § 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v rozsahu napadeném odvoláním i nad rámec odvolacích důvodů, a dospěl k závěru, že odvolání je v meritu věci nutno upřít důvodnost.

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že v řízení vedeném Okresním soudem v Břeclavi pod sp. zn. 6 C 61/2014 se žalobce žalobou na ochranu osobnosti podanou dne 25. 8. 2014 domáhal na žalované 1) M. V. omluvy v okresních novinách a obecním rozhlase a částky 500.000,- Kč a současně na žalované 2) Z. P. povinnosti odstranit pomník a zaplatit žalobci 500.000,- Kč. Žalobu odůvodňoval tím, že v důsledku jednání obou žalovaných byl zemřelý bratr žalobce O. S. v rozporu se svou vůlí po své smrti pohřben na pohřebišti v XXXX nikoli v rodinném hrobě č. XXXX, nýbrž v hrobě č. XXXX. Žalované P. žalobce vytýkal, že bez jeho souhlasu uzavřela s pohřební službou jako objednatelka pohřbu dne 8. 10. 2004 a u Obecního úřadu XXXX dne 15. 10. 2004 pronajala hrobové místo. Soud prvního stupně poté, co připustil vůči žalované 2) změnu žaloby rozšířením z 500.000,- Kč na 1.000.000,- Kč, vyloučil usnesením č. j. 6 C 61/2014-28 ze dne 17. 3. 2015 žalobu vůči žalované 2) k samostatnému projednání. Tuto žalobu pak projednal pod současnou sp. zn. 6 C 26/2015 a ve vztahu k odvoláním napadenému I. výroku ji zamítl s tím, že nelze odstranit pomník, který uvádí, kdo je v hrobovém místě pohřben, a pozůstatky zemřelého zde ponechat.

Odvolací soud uvádí, že právní rámec věci podléhá s ohledem na tvrzenou dobu údajného neoprávněného zásahu do osobnostních práv zemřelého O. S. režimu dřívějšího občanského zákoníku, tj. zák. č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“). Dle přechodných ustanovení nového občanského zákoníku, tj. zák. č. 89/2012 Sb. (dále jen „o.z.“), totiž platí, že vznik, jakož i práva a povinnosti vzniklé z právních poměrů týkajících se osobních a rodinných práv přede dnem nabytí účinnosti o.z. se posuzují podle dosavadních právních předpisů (§ 3028 odst. 2 o.z.).

Dle obč. zák. pak žalobci vůbec nespovídají aktivní legitimace k postmortální ochraně osobnosti zemřelého, který byl jeho sourozencem. Dle taxativního výčtu v § 15 obč. zák. totiž po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti toliko manželů nebo partnerovi a dětem, a není-li jich, jejím rodičům. Skutečnost, že tato rigidní úprava nešetřila osobnost zemřelého v potřebném rozsahu, reflektovala i důvodová zpráva k o.z., který přinesl její podstatné rozšíření (srov. § 82 odst. 2 o.z.). Dané konstatování však nic nemění na tom, že obč. zák. žalobci aktivní legitimaci nepřiznával a nelze ji *contra legem* dovést tím spíše, že žalobce zde stojí se svými představami o místě posledního spočinutí zemřelého bratra zcela osamoceně, jak je odvolacímu soudu z úřední činnosti známo z věci sp. zn. 70 Co 155/2016. Dále pak platí, že přání zůstavitele, jak má být pohřben, nevyvolávalo dle judikatury Nejvyššího soudu k obč. zák. žádné právní účinky a bylo pouze apelem morálního charakteru (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3373/2011 ze dne 25. 2. 2013, nově však u případů nastalých až po 1. 1. 2014 odchylně srov. § 114 odst. 1 o.z., ohledně kterého je již nyní dovozováno, že nerespektování vůle zesnulého či pozůstalých osob povolaných k rozhodnutí o podobě pohřbu má za následek porušení postmortální ochrany osobnosti).

Co je však nejzásadnější, právo na ochranu osobnosti zemřelého působí *erga omnes*, tj. i vůči žalobci jako pozůstalému sourozenci. V tomto směru pak nelze rozumně připustit, jak i soud prvního stupně předdeslal, aby na základě subjektivních představ žalobce došlo k situaci, v níž by bylo přikázáno odstranění pomníku při současném ponechání ostatků (tj. pozůstatků po pohřbení) zemřelého v hrobovém místě. Takový zásah do pokojného stavu by byl nemyslitelným zásahem do zachování piety, památky a vzpomínky na zemřelého a narušením důstojnosti místa jeho posledního spočinutí. Byl by tedy v naprostém rozporu s účelem postmortální ochrany osobnosti zemřelého bratra, která ostatně přetrvává proti novým zásahům i nadále (§ 82 odst. 2 o.z.), je účinná *erga omnes* a je tedy třeba důsledně ji chránit také před žalobcem samotným. Došlo by rovněž k nedůvodnému omezení vlastnického práva k pomníku.

Jde-li pak o výtku, že soud prvního stupně vyloučil věc k samostatnému řízení, tak dle § 112 odst. 2 o.s.ř. je právem soudu prvního stupně některou věc vyloučit k samostatnému řízení, jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, přičemž v takovém případě jde o usnesení, kterým se upravuje vedení řízení a proti kterému není odvolání přípustné [§ 202 odst. 1 písm. a) o.s.ř.]. Nejedná se ani o vadu, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí v meritu věci, neboť i při setrvání na spojení věci by daná věc nemohla dopadnout odlišně.

Odvolací soud proto rozhodnutí soudu prvního stupně v I. výroku jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Vzhledem k naprosté irelevanci návrhů ve vztahu k výše předestřenému meritu věci odvolací soud dříve, než přistoupil k meritornímu rozhodnutí věci, pro nadbytečnost zamítl

návrhy na přerušování řízení do skončení řízení o dovolání žalobce ve věci vydání dědictví dle § 485 obč. zák. a na doplnění dokazování odvoláním žalobce ve věci zrušení kupní smlouvy a vydání dědictví či vyzněním Policie ČR žalobci.

Soud prvního stupně však pochybil při rozhodnutí o nákladech řízení před soudem prvního stupně (III. výrok rozsudku), neboť při výpočtu přiznané náhrady nákladů za právní zastoupení vyšel z nesprávného určení tarifní hodnoty věci. S ohledem na skutečnost, že v dané věci šlo před soudem prvního stupně o řízení ve věci ochrany osobnosti s návrhem na náhradu nemajetkové újmy, tarifní hodnota věci měla být určena dle § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), částkou 50.000,- Kč, a to bez ohledu na výši požadované náhrady. Soud prvního stupně ovšem nesprávně vycházel z tarifní hodnoty ve výši požadované náhrady nemajetkové újmy.

Vzhledem k uvedenému odvolací soud podle § 220 o.s.ř. změnil výrok o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně tak, že žalované přiznal nárok na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně v částce 7.843,32 Kč sestávající se z odměny zástupce za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, účast při jednání soudu dne 7. 4. 2016), kdy za tarifní hodnotu je dle § 9 odst. 4 písm. a) AT považována částka 50.000,- Kč a sazba za jeden úkon právní služby činí dle § 7 bodu 5 AT částku 3.100,- Kč, náhrady hotových výdajů za uvedené dva úkony po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 AT, náhrady za promeškaný čas v rozsahu čtyř půlhodin po 100,- Kč podle § 14 odst. 1 a 3 AT a náhrady hotových výdajů, spočívajících v cestovním (§ 13 odst. 4 AT ve spojení s § 157 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce), určeném dle vyhl. č. 385/2015 Sb., tj. 118 km, při náhradě za 1 km jízdy á 3,80 Kč, průměrné spotřebě 5,6 l na 100 km a ceně za 1 l motorové nafty 29,50 Kč, tj. 643,33 Kč. Při určení průměrné spotřeby odvolací soud vycházel z údajů ze zástupcem žalované předloženého technického průkazu a nikoliv z tvrzené průměrné spotřeby. Právní zástupce žalované není plátcem DPH.

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 o.s.ř. za použití ustanovení § 224 odst. 1 o.s.ř. tak, že plně úspěšně žalované přiznal náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování práva proti neúspěšnému žalobci, přičemž žalobci uložil povinnost zaplatit tuto náhradu k rukám právního zástupce žalované (§ 149 odst. 1 o.s.ř.). Odvolací soud přiznal žalované právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 2.800,- Kč, sestávající se z odměny právního zástupce určené dle AT, kdy za tarifní hodnotu je dle § 9 odst. 3 písm. d) AT považována částka 35.000,- Kč a sazba za jeden úkon právní služby činí dle § 7 bodu 5 AT částku 2.500,- Kč, a to za jeden úkon právní služby (účast u soudního jednání dne 26. 10. 2016 nepřesahující 2 hodiny), a dále 1 režijní paušál 300,- Kč (§ 13 odst. 3 AT).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **j e** dovolání přípustné za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka

posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

V Brně dne 26. října 2016

Za správnost vyhotovení:
Soňa Melová

JUDr. Kateřina Čuhelová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu